

Stichting Studiegroep Leudal e/o
Beleidsplan 2023 – 2025

Nieuwe Beleving van het Leudal

Vastgesteld door het Bestuur en
de coördinatoren van de werkgroepen
Bezoekerscentrum Leudal 3 juli 2023

Inleiding

De Stichting Studiegroep Leudal e/o presenteert met veel genoegen haar nieuwe Beleidsplan. De stichting blijft trouw aan haar doelstellingen en werkterrein. Maar met een nieuwe, moderne en wervende aanpak wil zij de gemeente, haar inwoners en de bezoekers van het mooie Leudal tegemoet treden. De omslag zal in de loop van de komende twee jaren zijn beslag krijgen door inzet van middelen en vooral van het werk van de vrijwilligers. Ook wordt een versterkte samenwerking nagestreefd met de andere instellingen die van het Bezoekerscentrum gebruik maken. De visie van de Studiegroep is dat al deze instellingen samen de bezoekers een beeld geven van zoveel mogelijk aspecten van geschiedenis, cultuur en natuur van het Leudal.

De vier werkgroepen van de stichting zorgen samen voor een moderne presentatie van de projecten van de Studiegroep in het Leudalmuseum en de Wisseltentoonstellingen, en via de activiteiten van de Werkgroep Leefomgeving en het Tijdschrift Rondom het Leudal. In dit Beleidsplan is de planning van de vernieuwingen in blauwdruk opgenomen.

Het meest kenbaar zal een geheel nieuwe inrichting van het Leudalmuseum zijn. De bezoeker zal een rondgang '*Tijdlijn door het Leudal*' worden geboden. Er wordt gewerkt aan een *belevingsroute* met licht en geluid, touchscreens, apps en interactieve kaarten. Scenes uit het verleden worden met levensgrote opstellingen in beeld gebracht. Er komen moderne vitrines en informatieve zuilen waarmee de bezoeker de antwoorden op zijn vragen kan oproepen. Verder wordt een nieuwe maquette van het Leudal en zijn omgeving gemaakt waarin de markante punten (zoals kastelen, molens, dorpen, bos en beken) met toetsen in het licht kunnen worden gezet. Zo wordt de informatie op een speelse manier tastbaar en invoelbaar gemaakt voor zowel het jonge als het oudere publiek.

Verder wordt een *leeshoek* ingericht rond een tafel die wordt gemaakt van de fraaie PLEM maquette die zodoende een *eyecatcher* wordt. De leeshoek staat ter beschikking voor scholing en studie en geeft informatie over de historie en ontwikkeling van het Leudal. Er worden boeken en ander materiaal geboden over archeologie, natuur, heemkunde, WOII en bedrijvigheid. Zij gaat ook een rol vervullen in een groter onderzoek dat wordt ondernomen in samenwerking met een gerenommeerd wetenschappelijk instituut.

Uitgangspunten

1. Sedert het opstellen van het eerste beleidsplan zijn dertig jaar verstreken. In die tijd is veel gebeurd. De Studiegroep heeft een duidelijke, stabiele vorm gekregen en zich een plaats verworven in het Leudal en de gemeente met dezelfde naam.
2. Het is een plaats te midden van een maatschappelijke omgeving die aan voortdurende verandering onderhevig is; denk aan de ruimtelijke ordening, de veranderende positie van de landbouw, de zorg voor de natuur, de klimaatverandering en de energietransitie.
3. In de laatste jaren is de verdeling in werkgroepen van de Studiegroep en hun werkterrein aangepast. Verder hebben belangrijke personele ontwikkelingen plaatsgevonden. Ook is de uitstraling van de Studiegroep ingehaald door de tijd en thans niet meer voldoende wervend.
4. Er is dus meer dan voldoende aanleiding om het Beleidsplan in een nieuwe, moderne jas te steken en ook inhoudelijk te vernieuwen. Het oude document is vrij lang en niet altijd concreet. Gestreefd wordt nu naar een meer *compact* document dat uiteraard de doelstelling van de stichting in algemene zin verwoordt; verder sluit het zoveel mogelijk aan op de activiteiten van de - thans - vier werkgroepen.
5. Het plan wordt niet zoals voorheen op vijf of zes jaar gesteld. De horizon van de nu ingezette vernieuwing kan op een jaar of twee worden geschat zodat in 2025 voldoende aanleiding bestaat om de stand van zaken te monitoren en waar nodig weer bij te stellen. Voornemens en beleid met een kortlopende horizon zullen relatief snel van het tableau verdwijnen. Andere hebben meer een venster op de langere termijn en zullen zodoende langer actueel blijven.
6. Een vernieuwd Huishoudelijk Reglement is in voorbereiding.

Beleid algemeen

7. Het beleid van de Studiegroep is gericht op de statutaire doelstelling. Deze focust op het Leudal, oorspronkelijk het natuurgebied – ten tijde van de oprichting van de stichting bestond de gelijknamige gemeente niet – maar allengs is de aandacht verbreed tot de aanpalende delen van de *gemeente Leudal*.
8. De Studiegroep richt zich zowel op de natuur en de natuurwetenschappelijke waarden van de streek als op historie, cultuur en landschap. De activiteiten zijn deels wetenschappelijk, deels

informatief, educatief, conserverend en beschermend in relatie tot de regio en haar waarden.

9. Recent zijn de werkzaamheden van de Studiegroep geclusterd in een viertal onderdelen of *werkgroepen*: Leefomgeving Leudal, Tijdschrift Rondom het Leudal, Leudalmuseum (waarin tevens opgenomen Archeologie, Heemkunde en WOII) en Wisseltentoonstellingen. Elk van de groepen heeft een 'trekker' of 'coördinator'. De groepen ontwikkelen voor een groot deel beleid op het 'eigen' terrein en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering. Regelmatig contact met het bestuur is van belang, omdat het bestuur statutair beslissingsbevoegd is en tevens extern verantwoordelijk en aansprakelijk.
10. De Studiegroep wil het algemeen belang dienen. Bestuursleden en (overige) vrijwilligers worden niet gehonoreerd. Dat neemt niet weg dat de Studiegroep er voor zover mogelijk ook moet zijn voor de '*eigen*' mensen. Zij moeten eer en vreugde aan hun werk kunnen ontlenu, en af en toe moet ook, als de financiële middelen dat toelaten, iets plezierigs worden georganiseerd.
11. De Studiegroep levert de volgende *diensten aan de samenleving* waarbij wordt gestreefd naar samenwerking met het onderwijs:
  - Kennisoverdracht door middel van het *Tijdschrift Rondom het Leudal*
  - Wetenschappelijk *onderzoek* gepubliceerd in Boeken
  - Ontsluiting van kennis door middel van een *Museum*
  - Terbeschikkingstelling van een *Bibliotheek* op het terrein van het Leudal en onder meer de Tweede Wereldoorlog
  - Inbreng van *Expertise* bij beleidsvorming en handhaving van o.a. natuurbeleid
  - Educatie door middel van *Lezingen* en eventueel door middel van het geven van cursussen
  - Voorlichting over actuele thema's door middel van *wisseltentoonstellingen*.
12. Een belangrijk aspect vormt de *bemensing* van de werkgroepen. Er wordt naar gestreefd nieuwe vrijwilligers, waaronder ook leden van het bestuur, te werven van verschillende leeftijden. Dat is een voornaam aspect van beleid. Het is verheugend dat in het afgelopen jaar de redactie van het tijdschrift nieuwe medewerkers heeft kunnen aantrekken en dat daarnaast op andere plaatsen minimaal zes nieuwe mensen aanschoven, waaronder drie nieuwe bestuursleden.

13. Punt van zorg is vooral dat voorzienbaar is dat op verschillende plaatsen vacatures zullen ontstaan. De Studiegroep werft actief nieuwe experts. Het beleidsplan ondersteunt dit aangezien een moderne, zich vernieuwende organisatie aantrekkelijk is voor nieuwe medewerkers.
14. De activiteiten van de Studiegroep vergen kennis en kunde op diverse terreinen. Waar nodig – en binnen de grenzen van de financiële mogelijkheden - worden medewerkers in de gelegenheid gesteld cursussen te volgen.

Naar vernieuwing, uitstraling en wervingskracht

15. Voor dit moment heeft het bestuur niet de intentie geheel nieuwe werkterreinen op te pakken. Wel bestaat behoefte aan *versterking van de bestaande structuren en uitdieping van de onderhanden thema's*. Thans wordt gewerkt aan de opstart van een onderzoeksprogramma in samenwerking met een wetenschappelijk instituut. Het thema zou kunnen zijn *'Gevolgen van een industriële ontwikkeling aan de rand van een beschermd natuurgebied'*.
16. Daarnaast zullen de activiteiten van de Studiegroep onder meer door middel van het Museum en de Wisseltentoonstellingen aantrekkelijker worden gepresenteerd. Er wordt nadrukkelijk gekozen voor een *gebruikersgerichte benadering*. In de Inleiding is daarover al het een en ander opgemerkt. Daarbij zal niet in de laatste plaats ook worden gedacht aan *jongeren*, zowel in schoolverband als daarbuiten. Een van de doelstellingen is het huidige bezoekersaantal van deze activiteiten van thans omstreeks 3000 per jaar substantieel te verhogen.
17. In 2022 is een folder van het Museum vervaardigd die eerdaags in een nieuwe versie verschijnt en in de regio wordt verspreid. Na totstandkoming van de geplande vernieuwingen zal daaraan nog meer aandacht worden geschonken. Ook zullen de mogelijkheden van social media worden onderzocht om Studiegroep en Leudalmuseum meer bekendheid te geven.
18. Binnen het kader van het Bezoekerscentrum en de daarin samenwerkende organisaties kan ook worden onderzocht of een vorm van een *landschapstuin* bij het centrum tot de mogelijkheden behoort.

Heemkunde

19. De werkzaamheden van de Studiegroep dekken in feite (ook) die van een heemkundevereniging, alhoewel zij waarschijnlijk breder zijn dan die van

de meeste van dergelijke verenigingen. De Studiegroep is dan ook participant in gezamenlijke activiteiten van de heemkundeverenigingen in de regio.

20. Activiteiten die onder de noemer heemkunde kunnen worden gebracht, zijn te vinden in zeker drie van de vier themagroepen: artikelen en boeken bij Rondom het Leudal, objecten en historie bij het Leudalmuseum en regelmatig bij Wisseltentoonstellingen.

Financiën

21. Aangezien de Studiegroep uitsluitend werkt in het algemeen belang (zie punt 10 en 11), is hij op zijn verzoek door de belastinginspecteur aangewezen als '*algemeen nut beogende instelling*' in de zin van art. 5b Algemene wet inzake rijksbelastingen. Dergelijke lichamen worden in de wandeling ANBI genoemd. Omwille van die status geniet de Studiegroep enkele belastingvoordelen. Zo zijn aan de stichting gedane giften onder zekere voorwaarden voor de schenker aftrekbaar voor de inkomstenbelasting; zelf wordt zij niet met schenk- of erfbelasting getroffen wanneer zij een schenking of legaat verkrijgt. De stichting vervult daarom diverse administratieve verplichtingen om de ANBI-status niet te verliezen.
22. De stichting verwerft *baten* door belegging van haar gereserveerde middelen. Waar mogelijk streeft zij ook naar de verkrijging van subsidies, mits deze niet in de weg staan aan het vrijelijk nastreven van haar doeleinden. In het algemeen moet daarom worden gedacht aan bijdragen uit publieke fondsen.
23. De Studiegroep kan ook middelen verwerven door middel van eigen activiteiten. Dat gebeurt in beperkte mate door middel van toegangsgelden voor lezingen en het museum. De voornaamste bron van inkomsten bestaat uit de voordelige *resultaten van het tijdschrift Rondom het Leudal*.
24. Een substantiële bron van inkomsten bestaat ook in ontvangen *donaties*, vooral die van veel abonnees van Rondom het Leudal die deze storten samen met hun abonnementsgeld.
25. In de huisvesting wordt tegen betaling van huur voorzien door de Stichting Bezoekerscentrum Leudal.
26. De medewerkers van de Studiegroep kunnen op declaratiebasis vergoeding vragen voor uitgaven die zij namens de Studiegroep doen.

Dat geldt in overleg eveneens voor extra persoonlijke uitgaven die zij in het belang van de Studiegroep doen.

27. De Stichting draagt, al dan niet in samenwerking met de gemeente Leudal, zorg voor *verzekeringen* voor aansprakelijkheid en ongevallen van bestuurders en vrijwilligers in relatie tot hun werk voor de Studiegroep. Tevens zijn er verzekeringen voor bezittingen en geleende objecten van de Studiegroep, in het bijzonder het Museum.
28. Een ordelijke *administratie* van bescheiden en financiën van de Stichting wordt gewaarborgd door iedere betrokkene.
29. Jaarlijks worden een Jaarverslag en een Financieel verslag opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Bestuur. Het Financiële verslag wordt niet vastgesteld zonder dat de kascontrolecommissie een goedkeurende verklaring heeft afgegeven.

Werkgroep Leefomgeving Leudal

30. De werkgroep Leefomgeving Leudal (LOL) vormt oorspronkelijk het hart van de Studiegroep. De groep is voortgekomen uit de wens om te waken tegen onnodige en onwettige aantasting van het natuurgebied Leudal. De groep vervult een *'waakhondfunctie'*. Het beleid is om waar nodig in gesprek te treden met organisaties, in het bijzonder overheidsinstanties, en expertise ter beschikking te stellen in het algemeen belang. Rechtsmiddelen worden ingezet in zaken van voldoende belang en alleen wanneer andere wegen zijn uitgeput.
31. De werkgroep LOL houdt waar mogelijk zicht op ontwikkelingen in de sfeer van ruimtelijke ordening, alsmede nieuwe industriële en agrarische activiteiten die in het gebied plaatsvinden of daarbuiten indien zij gevolgen hebben voor het Leudal, bijvoorbeeld grensoverschrijdende milieuvervuiling. Een ander voorbeeld betreft een voorstel van de Studiegroep voor een mountainbikeparcours met als doel *'wildbiken'* tegen te gaan.
32. In bepaalde gevallen wordt ook meegewerkt aan actieve zorg voor de natuur, bijvoorbeeld wegbermbeheer. De Studiegroep heeft een ode aan het gebied uitgebracht in de vorm van het boek *'Het Leudal voor nu en altijd'* waarvan recent een herdruk verscheen. Diverse andere *'outdoor'* activiteiten zijn sedert geruime tijd overgenomen door de Stichting Groen Hart Leudal.
33. De werkgroep LOL werkt samen met een groot aantal publieke en private organisaties waaronder de Milieufederatie. Dat gebeurt onder

meer in verband met de ontwikkelingen in het bedrijventerrein Zevenellen bij Buggenum, de uitbreiding van de intensieve veeteelt in Egchel (Peel en Maas) en de zorg voor het zogenoemde project Dubois.

Tijdschrift Rondom het Leudal

34. De Studiegroep Leudal brengt een kwartaaltijdschrift uit onder de naam Rondom het Leudal. Daarin worden publicaties opgenomen op tal van terreinen, mits zij rechtstreeks betrekking hebben op Leudal.
35. Met enige regelmaat wordt werk gemaakt van werving van abonnees.
36. De publicaties hebben voor zover bekend nooit problemen opgeroepen in de vorm van plagiaat of onbetamelijkheid. Toch zijn een redactiestatuut en een auteursinstructie in voorbereiding genomen omdat zij passen bij de volwassen staat van het blad.
37. Hier zij ook een geheel ander publicitair project vermeld. Dat betreft een viertal kloeke boeken over het laatste jaar van WOII in het Leudal: *Waar blijven de bevrijders?* Dit project waarmee op landelijk niveau aandacht werd verworven, is met de recente publicatie van het vierde deel afgesloten. Over het ondernemen van een nieuw, verwant project wordt nagedacht.

Leudalmuseum

38. Verschillende activiteiten zijn nodig opdat het museum blijft beantwoorden aan de vernieuwde eisen die gelden voor de status als Geregistreerd Museum.
39. Onder meer wordt de registratie van de ten toon gestelde voorwerpen gecontroleerd, en worden zij beschreven en voor het publiek voorzien van een educatieve toelichting. Ook wordt geregeld aandacht geschonken aan het schoon maken.
40. In de Inleiding is al aandacht geschonken aan de overgang naar een moderne museale belevingsopzet. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van moderne electronica. Naast 'beleving' is daarbij ook 'interactiviteit' een kernwoord. Gebruik zal bijvoorbeeld worden gemaakt van elektrische voorlichtingszuilen, vitrinekasten met een gelaagd systeem van kennismaking door de bezoeker, en in scene gezette gebeurtenissen. 'Werkende weg' zullen details worden uitgewerkt.
41. Ook wordt de bestaande maquette van het Leudal vervangen door een interactieve. Bezoekers kunnen talrijke voor hen interessante punten en wegen opsporen door middel van lichtknoppen.

42. Voor wat betreft de geleende objecten worden de betreffende overeenkomsten verzameld en geordend. De ingevolge de Flora- en Faunawet voorgeschreven beschikkingen worden regelmatig geactualiseerd.
43. De boekencollectie en het bestand aan documenten worden opgeschoond. Op de verdieping wordt een leeszaal/bibliotheek ingericht en voor het publiek open gesteld. Zie over de leeszaal ook de Inleiding. De PLEM maquette kan daarin een functionele plek krijgen en zodoende als markant punt van regionale ontwikkeling worden bewaard (zie punt 15).
44. Omwille van zorgvuldig beheer van documenten en andere museale objecten bestaat behoefte aan apparatuur voor temperatuur- en vochtigheidsbewaking.

Wisseltentoonstellingen

45. De Studiegroep verzorgt in beginsel vier maal per jaar in samenwerking met Stichting Groen Hart Leudal een wisseltentoonstelling over een thema binnen de doelstellingen van de Stichtingen.
46. De tentoonstellingen bieden de Studiegroep een mogelijkheid om met een specifiek terrein van haar werk naar buiten te treden. Zij zijn daarmee (mede) een uithangbord voor de Stichting.
47. Regelmatig werken andere werkgroepen van de Studiegroep mee aan tentoonstellingen.
48. Naar hun aard bieden de tentoonstellingen de mogelijkheid tot educatie. Scholen zijn welkom om ze te bezoeken.
49. De werkgroep Wisseltentoonstellingen stelt het Bestuur tijdig in kennis van uitgekozen thema's.
50. De Studiegroep wil in beginsel geen tentoonstellingen houden met een commerciële doelstelling. Dat zou niet stroken met de status van ANBI en bovendien ongelijke concurrentie opleveren met tentoonstellingen door commerciële bedrijven en instellingen.
51. Voor de verwerving van leenobjecten zoals historische documenten is de status van Geregistreerd Museum van belang c.q. noodzakelijk. Dat geldt ook voor bewaking van temperatuur en vochtigheidsgraad. De daarvoor benodigde apparatuur wordt ten behoeve van het Museum verworven (zie punt 44).